

Луцькова О., вихователь гуртожитку,
Шевчук О., студентка 141 групи
Коростишівського педагогічного
фахового коледжу імені І.Я. Франка
Житомирської обласної ради

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОПІДГОТОВКИ ЯК ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМОК У РОБОТІ ВИХОВАТЕЛЯ У ПРОЦЕСІ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО УМОВ ПРОЖИВАННЯ У ГУРТОЖИТКУ

Створення належних умов проживання для студентів має істотний вплив на якість освітнього процесу в цілому. У кожного студента студентське життя асоціюється з цікавими і незабутніми лекціями, напруженими сесіями, першими побаченнями, ну і звичайно ж, роками проживання у студентському гуртожитку. Для багатьох студентів, які проживають у гуртожитку, гуртожиток – невід’ємна частина студентського життя, свого роду міст у доросле самостійне життя окреме від батьків. Тож, створення належних умов проживання для студентів та підтримка позитивного мікроклімату в гуртожитку є життєво важливими складовими виховного процесу.

При першому знайомстві вихователь знайомить студентів з правилами проживання і студентською радою гуртожитку. Він намагається визначити, на кого буде можна потім покласти в подальшому, хто може допомогти.

Процеси адаптації відбуваються поступово, тому що безперервно виникають зміни і в умовах нашого існування і в нас самих. Наші студенти потрапляють іноді під кілька варіантів адаптації:

- вживання в інше культурне середовище;
- проживання в гуртожитку;

Дуже важливим елементом є перше доручення для студента. Тут проявляється цілий комплекс виховних моментів. Для одних - боязнь погано впоратися з дорученою справою. Для інших - можливість показати себе, свої здібності, виділитися серед інших. Відбувається формування перших професійних умінь і навичок, ставлення до виконання, розуміння важливості і необхідності цього доручення. Ставлення до праці у студентів не дуже хороше. Ось тут-то і доводиться проявляти свої здібності вихователю. Доводити, що якісне виконання завдання є обов'язковим для студента, це частина виховного процесу. Більшість студентів не мають навичок самообслуговування. З такими дівчатами працює не тільки вихователь, а й студентська рада - це старости і їх заступники по секції.

Робота по формуванню позитивного психологічного клімату в колективі учнів, які проживають в гуртожитках, почалася при вселенні: формування складу кімнат проходило з урахуванням співвідношення характерів, інтересів, схильностей. Радою гуртожитків були розроблені пам'ятки першокурсникам.

Студентство є найбільш веселою і важливою частиною в житті людини. Це перехід від безтурботного школяра до самостійного людини, впевненого в собі і відповідає за свої вчинки. Приїхавши в місто вчитися студентів чекає дуже багато спокус, то, що раніше забороняли батьки, вони можуть собі дозволити і спробувати «заборонений плід». І в цей момент найголовніше вибрати правильний шлях і не звернути на слизьку стежку. У всіх ситуаціях залишатися твердим, рішучим і приймати правильні рішення, незалежно від обставин.

Найстрашніші спокуси – це куріння і алкоголь. Студенти виявляються безпорадними і не підготовленими до будь-яких труднощів і від безсилля перед проблемою губляться і не знайшовши потрібного рішення, вибирають той шлях, який примушує їх вдатися до легкого, як їм здається, вирішення проблеми, і ця необдумана слабкість призводить їх до скоєння дурниць. З цими вадами бореться колектив вихователів і студентська рада, яка виявляє таких студентів і проводить з ними певну роботу. До речі сказати, що іноді слова однолітків переважають слово вихователів. Бажання бути своїм у певній групі і визначає подальші вчинки студентів, тобто пробуються сигарети, алкоголь. Такі студенти заносяться в групу ризику, а їх батьки запрошуюються для бесіди.

Спілкування є складовою частиною виховної діяльності, крім того, потреба в неформальному спілкуванні з вихователями та зі своїми однолітками, розуміння і визнання, становить відмінну рису юнацького віку.

Ми знаємо також, що період адаптації може на перших порах зумовити і порівняно низьку успішність, а також виникнення ряду труднощів студентів, таких як:

- негативні переживання, пов'язані з доглядом зі шкільного колективу;
- невміння регулювати поведінку, які згубно відсутністю контролю з боку батьків;
- відсутністю навичок самостійної роботи;
- невміння конспектувати, писати лекції, працювати з книгою;
- пошук оптимального режиму праці та відпочинку в нових умовах;
- налагодження побуту самообслуговування при переході з домашніх умов до умов гуртожитку.

Основною трудностю, що виникає на перших порах перебування в студентському колективі, є невміння спілкуватися і налагоджувати контакти з однолітками і дорослими. В першу чергу ми спробували виявити громадську активність першокурсника: як він має намір вливатися в бурхливе студентське життя; чи є у нього вже розкриті здібності; чи бажає він розвивати їх далі або має намір плисти за течією за принципом «Моя хата з краю». Рада гуртожитку провела опитування першокурсників. Вихователі і актив гуртожитку взяли результати опитування на замітку, щоб зберегти бажання студента займатися чимось корисним.

У процесі дослідження проблеми адаптації учнів першого курсу до умов проживання в гуртожитку був проведений тренінг «Адаптація та студенти»

для студентів першого курсу після першого місяця навчання. Тренінг подавався в простій і доступній формі. Головними принципами тренінгу були її відкритість, анонімність і вільне висловлювання учнів на поставлені питання.

Тренінг був проведений серед студентів – першокурсників, які проживають в гуртожитку.

На питання «Як Ви оцінюєте життя в гуртожитку в цілому?» – більшість (25 чол.) Написали, що «це хороша школа життя», 19 чол. вважають - «це веселий час», 6 чол. - «непогано, але все могло б бути і краще».

Практично всіх першокурсників задовольняють санітарний стан кімнати – 46 чол. розташування їх місця і речей в кімнаті – 47 чол. умови на кухні – 42 чол. розподіл обов'язків по побуті кімнати – 50 чол.

На питання «налагодили Ви контакт з сусідами по кімнаті?» – 49 чол. відповіли «так».

Зі своїми проблемами першокурсники звернуться в першу чергу до вихователів з числа студентів – 23 чол. (Це радує, значить, самоврядування працює дієво); 12 чол. – до завідувача гуртожитку ; 6 чол. – до друзів по гуртожитку.

Свій побут у гуртожитку 25 чол. оцінюють «добре»; 22 – «відмінно».

Можливість стати самостійним в гуртожитку привертає 28 чол. 13 чол. вважають, що в гуртожитку весело, 7 чол. привертає спілкування.

На питання «З якими труднощами ви стикаєтеся в студентському гуртожитку?» – 3 чол. відповіли «холодно», 2 – «непрацююча сантехніка», по 1 відповіді були: «галасливі сусіди», «жорсткі правила», «робота душа за розкладом».

Більшість (5 чол.) Вважають, що проблем у створенні умов для виконання домашніх завдань немає.

Умовами для відпочинку і сну всі студенти вважають нормальними.

Всіх задовольняє санітарний стан кімнати, туалету, розподіл обов'язків по побуті кімнати.

Підсумки говорять самі за себе. Адаптація в гуртожитку йде непогано.

Список використаних джерел

1. Дуська Н. Виховне навчання як пріоритет сучасної освітянської політики в Україні/ Нові технології навчання: збірник наукових праць. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Київ, 2020. Вип.94. С.90-93